

తరువులతి రన భార గురుత గాంచు
నింగి ప్రేలచు నమృత మొనంగు మేఘు
డుడ్ధతులుగారు బుధులు నమృద్ధిచేత
జగతి నుపకర్తలకు నిది సహజ గుణము

భావము: పండ్ల బరువు వలన చెట్లు వంగుతాయి. ఆకాశంలో వేలాడుతూ మేఘుం వర్షాన్ని ఇస్తుంది. సంపద ఎంత ఉన్నా ఉత్తములు గర్వపడరు. ఇతరులకు ఉపకారం చేసేవారికి ఇవి సహజ గుణములు.

విద్యనిగూఢ గుప్తమగు విత్తము, రూపము పూరుషాళికిన్
విద్య యశస్వి, భోగకరి, విద్య గురుండు విదేశ బంధుండన్
విద్య విశిష్ట దైవతము, విద్యకు సాటి ధనంబు లేదిలన్,
విద్య సృష్టాల పూజితము, విద్య నెఱుంగని వాడు మర్యాదే?

భావము: విద్య అనేది మనం రహస్యంగా దాచిపెట్టుకున్న ధనము వంటిది. అంటే మీరు చదువుకున & వార్తెతే మీ దగ్గర గుప్తధనం ఉన్నట్టే. మీ చదువే మీకు గుప్త ధనం అన్నమాట. మానవులకు అందాన్ని ఇస్తుంది విద్య. అది కీర్తిని సుభాన్ని ఇస్తుంది. విద్యయే గురువు. విదేశాలలో బంధువు, దైవం కూడా విద్యయే. ఈ భూమి మీద విద్యకు సాటి అయిన ధనం ఏదీ లేదు. సలకులచేత పూజింపబడేది విద్య. విద్యరాని వాడు మనిషా? కాదు అని అర్థం.

ఆరంభించరు నీచ మానవులు విఫ్ఫాయన సంత్రుస్తులై
ఆరంభించిబిరిత్యజింతుదురు విఫ్ఫాయత్తులై మధ్యముల్,
ధీరుల్ విఫ్ఫా నిహస్య మానులగుచున్ ధృత్యన్నతోత్సాహులై
ప్రారబ్ధర్థము లుజ్జిగింపరు సుమీ ప్రజ్ఞానిధుల్ గావునన్.

భావము: ఆటంకాలకు ప్రమకు భయపడి నీచుల్ ఏ కార్యాన్ని మొదలు పెట్టారు. కార్యాన్ని మొదలు పెట్టి విఫ్ఫాలు కలిగితే వదిలి పెట్టే వారు మధ్యములు. ధీరులు, తెలివిగలవారు కాబట్టి ఎన్ని విఫ్ఫాలుకలిగినా దైర్యంతో గొప్ప ప్రయత్నం చేసి మొదలు పెట్టిన దానిని వదలక పూర్తి చేస్తారు.

మహానీయుండైన గాంధియు
 మహామదు బుద్ధుండును క్రీస్తు మంచినె చెప్పేవ్
 నహాజముగ బుద్ధి హీనులు
 నిహారింపరు బోధలెణింగి పృథివి బాలా!

భావము: గొప్పవారైనమహాత్మాగాంధీ, మహామృదు, బుద్ధుడు, క్రీస్తు వంటి వారు మంచినె బోధించిరి. కానీ స్వభావ సిద్ధముగా బుద్ధిలేని వారు వారి బోధలు గ్రహించి నడువరు.

మన దేశాభ్యస్తుతికై
 తన సర్వస్వంబు ప్రజలకు దానమొనగుచున్
 వెనుకంజ లేక పోరిన
 ఫునుండు మన ప్రకాశమట్లు కావలె బాలా!

భావము: మన దేశ శ్రేయస్సునకై తన సమస్తమునుత్యాగము చేసి వెనుకడుగు వేయక దీక్షతో పోరాడిన టంగుటూరి ప్రకాశము వలె దేశ భక్తుడవు కావలెను.

ఖ్రిస్తికినన్ని వాళ్ళు వలములిచ్చుటిగాదు
 చచ్చికూడా చీల్చి ఇచ్చు తనువు
 త్యాగ భావమునకు తరువులే గురువులు
 లలిత సుగుణజాల! తెలుగు బాలా!

భావము: చెట్టు జీవించి ఉన్నంతకాలం పండ్లనిస్తుంది. చనిపోయిన తర్వాత కూడా ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి త్యాగానికి చెట్లే ఆదర్శం.